

Menneskeligt, alt for menneskeligt

[Mikkel le Fevre](#)

Den dansk-amerikanske digter Cindy Lynn Brown har skrevet en fragmentarisk digtsamling om de moderne livsvilkår, de skingre følelser, det, vi er, og det, vi burde være.

Da klasserne faldt

I sin tid havde den franske presse en aftale med modehuset Chanel om, at de ikke måtte offentliggøre billeder af de kjoler, som de syede, før de velhavende selskabskvinder havde båret dem til et bal. De skulle være de første til at vise dem frem, og det skulle være dem, og ikke dagbladene, der skulle profitere på kreationernes chokeffekt. Det gjaldt om at bære noget nyt, og det gjaldt om at være den første til at bære det. Sådan forholder det sig ikke mere. Nyhedsværdien er stadig modens fremmeste kendetegn, men i dag er det ikke på samme måde moderigtigt at være klædt i et

splinternyt sæt tøj. Det gælder derimod om at klæde sig i det, som de moderigtige klæder sig i. Selvom dette er et paradoks, fungerer det i praksis: Det gælder om at bære det, som tidens store stilikoner bærer. Hvordan dette skal forklares, er der flere udlægninger af, men en af de fremmeste består i, at tilhørsforholdet til og identifikationen med en bestemt klasse er blevet mindre udtalt. Det vil sige, at negationen af John Donnes berømte citat ”No man is an island” i flere relevante henseender er blevet et faktum. Når denne eksistentielle ensomhed er blevet et vilkår, handler det snarere om at finde fællesskaber, end det handler om at skille sig ud. Indenfor rammerne af disse kan man så skille sig ud, men det handler først og fremmest om at finde et noget, på hvis præmisser man kan kan afvige.

Hvem er jeg?

Det er ikke kun i den æstetiske sfære, at dette står på. Det er også i henhold til det indre liv, hvilket stilles til skue i den betragtelige mængde af personlighedstests, der er tilgængelige i diverse dameblade og livsstilsmagasiner. Digtsamlingens første del er tydeligvis inspireret af disse, dog uden at den minder om de blade, man kan tage i venteværelserne, i lufthavnene og på banegårdene. Den tydeligste og mest iøjnefaldende afvigelse består i, at der er et jeg, der – uden at det er ekspliciteret, at det er det, som er hensigten med det – kommenterer hver eneste personlighedstype med anekdoter, refleksioner og oplevelser fra dets eget liv.

En af de ting, der er interessante ved de talrige personlighedskarakteristikker, der foreligger i bogen, er, at de er udført og forfattet i positive vendinger. Det er de ting, som de kan, og de ting, der er efterstræbelsesværdige ved dem, der bliver fremhævet. Disse karakteristika er udtrykt i generelle vendinger, hvilket betyder, at de er blottet for personlighed, samtidig med at de er så tilstrækkelig dragende, at man ønsker at tilegne sig dem. Det er imidlertid ikke i dét, man finder en af bogens styrker; det er derimod i det sammenspil mellem det og jegets kommentarspor. For kommentarsporet er på mange måder en radikal

modsatning til personlighedstyperne, og det er der to distinkte grunde til. Den første grund er, at termene, begreberne og de ord, hvormed jeg beskriver sig selv, ikke er generelle, det er snarere deskriptive gengivelser af forskellige tanker og handlinger. Den anden grund er, at hvis den pågældende stereotyp bliver beskrevet som struktureret og velorganiseret, fortæller jeg om en episode, hvor han/hun har opført sig uorganiseret og uden struktur. Med andre ord er kommentarerne et personligt modsvar, der udmærker sig ved sin anarkisme, en sælsom menneskelighed og en ekshibitionistisk tilbøjelighed til at udlevere sig selv til de beskrevne typer.

De stereotyper, der bliver præsenteret, er umulige at leve op til, samtidig med at man ikke kan tage afstand til dem. På *Ten New Songs* hyldede Leonard Cohen verden for, at den ikke er sort/hvid, og det er mennesket heller ikke. Med det in mente kan man heller ikke hævde, at jeg er et fuldendt opgør og en gennemtrængende afvisning af typerne, for jeg fremstiller heller ikke på nogen måde det hele og mangefacetteret menneske. Det er netop en af bogens begavede pointer. Ved at tage afstand til typerne ved – med hånlige, spotske og joviale undertoner – at kommentere dem og fremstille sig selv i modsætning til dem, bliver jeg selv en type. En type, der er defineret ved, at det definerer sig selv negativt og i opposition til andre; et forfængeligt væsen, hvis fokus altid er på det, der kunne være bedre, eller det, som det selv har gjort forkert. Det er hypersensitivt, stærkt selvoptaget og bundet til sit kulturelle ophav.

Den moderne konflikt

På trods af forbrugerskismen, ateismen og den generelle meningsløshed, hvis konsekvens er rodløshed og radikal frihed, er jeg tynget og optaget af bedagede begreber som skam og pligt. De er på mange måder forældede og knyttet til en virkelighed og et verdensbillede, der ikke længere er menneskets. Men de er højaktuelle. Denne uløselige – og i visse henseender unødvendige – konflikt mellem pligt og frihed bliver også præsenteret og elaboreret i Radio 24syvs fortrinlige sommerdokumentar, *Iben på Tinder*. I en af episoderne mødes radioværten Iben Maria Zeuthen med en ung mand, der siger, at han, da han flyttede fra provinsen til

København, levede et frit liv med druk, morgenfester og ensomme eftermiddage med amerikanske tv-serier. Samtidig med det ønskede han, at der var nogen eller noget, han havde forpligtelser Men de gange, hvor han havde haft det, savnede han livet, hvor det eneste, han skulle tænke på, var sig selv.

Med dette, digtsamlingen og den store mængde litteratur, der er skrevet om fortvivlelse og forvirring blandt højhuse, stroboskopllys og glitrende reklameskilte in mente, synes det åbenlyst, at det moderne menneske befinder sig i en dyb kløft mellem dets kulturelle ophav, det, som det kender, det, som det er vokset op med, og så det, som det tumultariske og glamourøse samfund, hvor sex og penge, er de vigtigste aktiver, hævder, at vi er på vej til at blive. Midt i dette har det moderne menneske vanskeligt ved at tage konsekvensen af hverken det ene eller det andet; det er strandet imellem det, der har været, og det, der kan blive. Og det er en af grundene til, at det undertiden er sygeligt optaget af, hvordan andre gebærder sig, og hvordan andre anbefaler, at man gebærder sig. Det søger fællesskabet, men det er ikke altid, at man tilslutter sig det. Det tillader ens forfængelighed og det konstante krav om, at man skal være unik, ikke?

Det er ikke muligt at gøre det hele, og man kan ikke nøjes med det halve. Det er det, man er efterladt med. Det er vilkåret, og det har Cindy Lynn Brown skrevet en bog om. En bog, der ikke er et forsvar for mennesket, menneskeheden og humanismens syn, men som er tro mod det, der udmærker og kendetegner det moderne menneske.

INFO

Forfatter: Cindy Lynn Brown

Titel: Ingen kan se os bagfra

2016

112

Forlaget Spring

Køb digtsamlingen på forlaget hjemmeside [her](#)